

SP ZOZ, czy spółka – która z tych form organizacyjno-prawnych jest lepsza?

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: sobota, 18, styczeń 2014 23:00

Rafał Rudka

Odsłony: 5231

Odpowiadając na tytułowe pytanie zasadnym jest powiedzieć, że każda z tych form organizacyjno-prawnych ma swoje zalety i wady i nie można jednoznacznie wskazać, która forma jest lepsza.

W polskim systemie ochrony zdrowia nadal przeważają podmioty funkcjonujące w formie spzoz, co jest naturalne, po zmianie, jaka dokonana się od 1999 roku, gdy budżetowy system ochrony zdrowia zmieniono na ubezpieczeniowy. Jednym z celów dla których dokonano zmiany systemu budżetowego na ubezpieczeniowy, było zapobieżenie notorycznym zadłużaniu się ówczesnych budżetowych ZOZ - Zespołów (lub Zakładów) Opieki Zdrowotnej, zwłaszcza tych, które w swojej strukturze posiadały szpitale. W momencie zmiany systemu budżetowego na ubezpieczeniowy, Skarb Państwa przejął wszelkie zobowiązania, które posiadał w momencie przekształcenia (generalnie na dzień 31.12.1998) budżetowy ZOZ.

Nowa forma organizacyjna, jakim był SPZOZ, miał wszelkie cechy przedsiębiorstwa: miał osobowość prawną, posiadał majątek własny lub działał na majątku użyczonym przez samorząd lub inny podmiot tworzący, oraz miał przymiot samodzielności i samofinansowania. Zwłaszcza przymiot samodzielności i samofinansowania miały sprawić, że firma usługowa jaką jest np. szpital, nie będzie się zadłużać, gdyż będzie działał w oparciu o zasady biznesowe - z pozyskanych przychodów (głównie z umów zawieranych z ówczesnymi kasami chorych) miały pokrywać koszty swojej działalności. Odpowiedzialność za zarządzanie ponosił jednoosobowo kierownik jednostki.

Ustawa o zakładach opieki zdrowotnej przewidywała, że jeżeli wystąpi strata, miała ona być pokryta samodzielnie przez jednostkę lub była możliwość dofinansowania ze strony jednostek samorządu, które były (w przeważającej większości) podmiotami sprawującymi nadzór nad działalnością SPZOZ. W momencie oddłużania ZOZ przekształcanych w SPZOZ, Skarb Państwa przejął ich zobowiązania o łącznej wartości ok. 6 (10) mld zł.

Zmiana formy organizacyjnej jak widać nie zapobiegły zadłużaniu się, gdyż po 14. latach od reformy, zadłużenie SPZOZ i szpitali przekształconych w spółki z całkowitym lub większościowym udziałem lub akcjonariatem jednostek samorządu terytorialnego wynosi ok. 10 mld zł. Wprawdzie zmniejszyło się z rekordowych 14 do 10 mld zł., jednak nadal jest głównym problemem polskiego szpitalnictwa. Z tego można wyciągnąć wniosek, że zmiana formy nie spowodowała osiągnięcia celu, jakim jest wyeliminowanie, lub choćby ograniczenie w stopniu znacznym, zadłużenia szpitali.

W miejsce ustawy o zoz, uchwalano ustawę o podmiotach leczniczych. Nałożyła ona jeszcze bardziej restrykcyjne warunki prowadzenia gospodarki finansowej podmiotów leczniczych. Jeżeli SPZOZ uzyska ujemny wynik finansowy, który po uwzględnieniu kosztów amortyzacji nadal będzie wynikiem ujemnym, jednostka tworząca podmiot leczniczy (samorząd terytorialny) zobowiązana jest do pokrycia straty. Jeżeli tego nie dokona w określonym terminie, zobowiązany jest do likwidacji podmiotu leczniczego lub przekształcenia go w spółkę prawa handlowego. Spółka prawa handlowego ma zdolność upadłości, co w zamiarze ustawodawcy powinno spowodować, że długotrwale nierentowne spółki będą upadały, czyli będą poddane weryfikacji na rynku, tak jak komercyjne podmioty lecznicze, którego właścicielami nie są jednostki samorządu terytorialnego.

Prezentuję pogląd, że forma organizacyjna, w jakiej prowadzony jest podmiot leczniczy ma drugorzędne znaczenie w stosunku do dwóch innych warunków, jakimi są: zarządzanie oraz nadzór.

Źródło: materiał powstał w ramach projektu "Innowacyjna i sprawna administracja"

SP ZOZ, czy spółka – która z tych form organizacyjno-prawnych jest lepsza?

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: sobota, 18, styczeń 2014 23:00

Rafał Rudka

Odsłony: 5231

współfinansowanego ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, a realizowanego przez Związek Powiatów Polskich; autor: Janusz Atłachowicz